

## Kde se vzal zvyk líbat se na 1. máje pod rozkvetlou třešní?

1. máj je pro většinu Čechů příležitostí, jak druhému vyjádřit lásku.

1. květen je s láskou spojován již od nepaměti. Už ve starověkém Říme se slavil svátek, který se nazýval Floralia a byl zasvěcen bohyni jara a plodnosti Flóře. Je zajímavé, že tuto bohyni za svou patronku považovaly i prostitutky. Ale tento den je i v dalších starověkých a raně středověkých kulturách spojován se zamilovanými.



Zamilované dvojice 1. máje vyhledávají rozkvetlou třešeň, aby se pod ní políbily. Tento zvyk je v Česku docela rozšířený a drží se i přes agresivní kampaně svátku zamilovaných neboli svátku svatého Valentýna. Zřejmě je to proto, že je to prostě milý zvyk a také ukazuje spojení člověka s přírodou.

Možná vás to překvapí, ale kde se vzal zvyk líbat se na 1. máje pod rozkvetlými stromy, se vlastně s jistotou neví. „Je možné, že polibek byl odměnou dívky chlapci, který jí postavil v noci na 1. máje před domem májku... Proto se dodnes v některých oblastech líbají páry ne pod třešní nebo jabloní, ale pod břízou, protože tam bývaly májky právě z břízek," uvádějí autoři knihy Hovory a hrátky se zvyky a svátky Petr Kukul a Jan Vinduška.

Symbolika zvyku by se ale dala vyložit tak, že kvetoucí strom je připraven k plození, což jsou vlastně i zamilovaní lidé. Podle některých pramenů je tento zvyk starý zhruba jen sto let, podle jiných je tu už od středověku. V křesťanské době však byl polibek považován za velmi intimní a pod třešní se tak směli políbit jen ti, jež měli před svatbou. O polibku pod

rozkvetlým stromem se říká, že dívka zajistí krásu na celý rok. Pokud však pusu nedostane, možná uschne.

## **Mladíci staví májky**



S 1. májem v Česku je dodnes nerozlučně spjata vztyčování májek. V předvečer dne se mladíci ze vsi vypraví do lesa a vyberou krásný vzrostlý strom (jedličku, smrček či borovičku), který do druhého dne promění v májku. Osekají z něj větve, oloupou kůru a špičku ozdobí věnci, šátky, květinami, pentlemi a fáborky. Pak májku vztyčí a celou noc ji hlídají, protože „nepřátelé“ z vedlejší vesnice touží jejich májku podříznout a ukrást. A to by byla pořádná ostuda. Kromě těchto obecních májů, které se stavějí na návsi, vztyčují někdy mládenci menší májky – vyzdobené břízky – před domy svých dívek.

Nejstarší známý doklad o stavění májky je z roku 1422 z Prahy, kdy za její postavení dostal mladík ruku své vyvolené, a slavila se svatba. Od té doby májka je symbolem příchodu jara, růstu a plodnosti.

V hlavním městě bývá dodnes zvykem přinést kytičku k soše Karla Hynka Máchy, romantického básníka, jehož majestátní lyricko-epická skladba Máj tento svátek lásky proslavila.

## **Chodníčky lásky**

I další zvyk, který se pojí k tomuto datu, je spojený s láskou. Zamilovaní předvedli svůj vztah světu tak, že mezi svými domy vysypávali pěšinky. Sloužil jim písek, vápno, piliny, otruby. Pokud však měl manželský pár problémy a jeden z partnerů se dopouštěl nevěry, mohl kdokoliv, kdo o tom věděl, vysypat cestičku z domu za milenkou. O nevěře pak rázem věděla celá vesnice.

## Kytka a věneček

V některých částech země obcházeli chlapci s májkou svobodné dívky a dostávali od nich dárečky. Večer se pak koná májová veselice, které se říká Kytka. Jestliže je večer v režii dívek, pak se této oslavě říká Věneček. Dívky dávají chlapcům zelené věnečky. Také obcházejí sousedy a vybírají peníze na zaplacení oslavy.

Nepřímo s 1. májem souvisí i majálesy, tedy studentské reje a oslavy. Tradice studentského veselí se dochovala už od 15. století, tedy od dob, kdy univerzity začaly zažívat rozmach. Již od počátku bylo v tento den studentům tolerováno divoké veselí, taškařice a lehce provokující a pobuřující chování. U nás mají tyto slavnosti tradici od národního obrození. A to druhé obrození zažívají v posledních letech, kdy rok od roku přibývá oslav i oslavujících.

